

PLAN OCH RIKTLINJER FÖR SVENSKA ARDENNERHÄSTENS VERKSAMHET SOM AVELSORGANISATION FÖR ARDENNERHÄSTAR I SVERIGE

20160601

1. ORGANISATIONEN

Avelsföreningen för Svenska Ardennerhästens (AFSA) uppgift är att utveckla det svenska hästmaterialet av ardenneras. Den svenska ardennerhästen är genom det konsekventa avelsarbete som genomförts i Sverige en egen ras, vilket innebär att föreningen ansvarar för Original Moderstambok.

Föreningens organisationsnummer är 802000-2369

Föreningen som är ideell har sedan den grundades (1901) arbetat med:

- Att föra stambok över stamboksberättigade ardennerhästar
- Registrering och utfärdande av hästpass
- Avelsvärdering
- Att genom olika aktiviteter främja avelsarbetet
- Att enligt styrelsens beslut utveckla intresset för den svenska ardenneraveln
- Att arbeta efter Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2015:33) om hästdjur som används till avel samt identitetshandlingar för hästdjur. Djurskyddsmyndighetens föreskrifter (DFS 2004:22) om avelsarbete samt Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/262 av den 17 februari 2015 om tillämpning av rådets direktiv 90/427/EEG och 2009/156 EEG avseende metoder för identifiering av hästdjur.

Fölregistreringen påbörjades 1923.

Den första riksstamboken utkom 1908.

AFSA ska utföra arbetet opartiskt och i enlighet med aktuella och beprövade vetenskapliga metoder, samt med bästa möjliga säkerhet och effektivitet för att uppnå uppsatta avelsmål. De personer som anlitas i verksamheten ska ha den arbetsinstruktion och kompetens som krävs för att fullgöra uppgifterna.

1.1 EKONOMISKA RESURSER

AFSA:s verksamhet finansieras genom medlemsavgifter från föreningens medlemmar, utdelning på av föreningen ägda värdepapper och serviceavgifter från hästägarna. Pass framställan finansieras via avgifter där principen är självkostnadspris. Från Statens Jordbruksverk (SJV) ansöks årligen om medel för kompetensutvecklingsprogrammet, samt projektmedel inom landsbygdsprogrammet.

1.2 STYRELSE

Styrelsen består av 5-7 ledamöter och samma antal suppleanter. Styrelsen är beslutsför när halva antalet ledamöter är närvarande. Styrelsen utses av medlemmarna enligt föreningens stadgar.

1.3 KANSLI

AFSA har ett eget kansli i hyrd lokal, Bygdegården N Sandsjö 571 63 Bodafors. Arkivering och handlingar för registrering finns på kansliet, där registratören är kontaktperson. Kassaförvaltaren har sitt kontor i bostaden och där har föreningen sitt säte. Via info@ardennerforeningen.nu når man AFSA:s funktionärer.

2. VERKSAMHET

2.1 EFFEKTIVT ARBETSSÄTT

Föreningen har anställd personal som sköter kansli och registrering/passframställan. På föreningens kansli finns även föreningens dator, där dataprogram för bl.a. passprogram finns (Blå Basen). Kassaförvaltaren har en anställning med lön för utförda tjänster. Både registratör och kassaförvaltare har utbildning inom lantbruksområdet, samt goda kunskaper inom dataområdet. Säkerhetsprogram och backup finns på mer än ett ställe. Kvalificerat dataföretag finns knutet till verksamheten. Datorer och deras tillhörande program tillhör föreningen. Till kansliet finns även ett fast bredband för ett effektivt internetanvändande. AFSA har för ökad effektivitet avtal med Svenska Hästavelsförbundet (SH) inom olika områden, vilket regleras i avtal mellan parterna.

2.2 BESLUT OM STAMBOKSFÖRING OCH REGISTRERING

Beslut om grundstamboksföring ska fattas av föreningens registratör med stöd av insänd betäckningsrapport och identitetsbeskrivning. Kontroll mot språngrulla sker. Betäckningsrapporten/språngsedeln ska vara utfärdad av hingsthållaren och underskriven av stoägaren. I tveksamma fall kan hänskjutas till styrelsen. Styrelsens beslut kan överklagas till besvärsnämnden.

2.3 BYTE AV REGISTRATOR

Om ordinarie registratör inte kan utföra sina uppgifter, utförs dessa i första hand av föreningens ordförande och i andra hand via en inköpt tjänst. Vid ett byte av registratör är det styrelsens ansvar att rekrytera lämplig person för uppgiften. Skriftliga instruktioner i form av rutinbeskrivning och checklistor för hur arbetet går till finns på kansliet.

2.4 DIARIEFÖRING

AFSA diarieför alla handlingar som rör stamboksföring, registrering och hästpass. Alla handlingar för ett ärende samlas i en akt med unikt ärendenummer och datum. Diarieföring sker varje arbetsdag.

2.5 LAGRING

Samtliga handlingar som inkommit gällande registrering, stamboksföring och hästpass arkiveras i brandsäkert arkiv i 35 år samt/eller inom SH:s datasystem Blå Basen. Pass för avliden häst lagras i två år. Betäckningsrapporter (grön) o pappersform och makulerade betäckningsrapporter lagras i två år, därefter förstörs de.

2.6 TILLGÄNGLIGHET

Databas finns tillgänglig i SH:s Blå Basen www.svehast.se. Övriga uppgifter erhålls från kansliet som är bemannat helgfria måndagar och tisdagar och har telefontid helgfria dagar mellan 9.00-11.00. Besök övriga dagar kan ske efter bokning. I övrigt hänvisas till mail eller telefonsvarare som kontrolleras dagligen

2.7 ÖVERKLAGANDE

I de fall beslut om stamboksföring eller registrering går den sökande emot kan beslut överklagas till AFSA: s styrelse. I överklagan ska den klagande ange det beslut som överklagas, den ändring i beslutet som berörs och de omständigheter som åberopas som stöd för begäran om ändring. I beslutet ska anges hur överklagan till Besvärnsnämnden ska ske.

2.8 BESVÄRSNÄMND

Genom avtal med SH utnyttjas deras besvärnsnämnd.

Besvärnsnämnden består av minst tre med hästavel väl förtroagna ledamöter, varav minst en är jurist. Besvärnsnämnden är beslutsför med minst tre ledamöter närvarande, varav en jurist. Vid lika röstetal har ordförande utslagsröst. Besvärnsnämndens beslut ska vara skriftligt och innehålla en redovisning av de uppgifter och skäl som ligger till grund för utgången, samt uppgifter om vilka som deltagit i beslutet. I de fall beslutet går den klagande emot ska denne, när beslut delgas erhålla upplysningar om följande förhållanden:

- Att beslut överklagas om den klagande anser att avelsvärderingen, stamboksföringen eller handläggningen av ärendet inte skett i enlighet med gällande föreskrifter eller förevarande plan och riktlinjer

Samt i de fall besvärsnämndens beslut går den klagande emot gällande registrering och stamboksföring som regleras av Statens Jordbruksverk ska denne när beslut:

- delges erhålla upplysningar om att beslutet kan överklagas till Statens Jordbruksverk i enlighet med 19§ i lagen (2006:807) om kontroll av husdjur m.m.
- När det gäller överklagande som rör utfärdande av hästpass ska detta göras till den förvaltningsrätt inom vars domkrets den beslutande avelsorganisationen ligger. Ett överklagande ska ske i enlighet med 2§ i lagen(1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter.

Beslut fattade av Besvärsnämnden som inte gäller stamboksföring, avelsvärdering eller hästpass kan inte överklagas.

2.9 AVELSVÄRDERING FÖR HINGSTAR

Avelsvärderingsnämnden ansvarar för avelsvärdering av ardennerhingstar. Nämnden ska vid sammanträde bestå av minst tre ledamöter varav en veterinär. Nämndens ledamöter utses årligen av AFSA:s styrelse. Nämnden är beslutsför med minst tre ledamöter närvarande. Protokoll ska föras vid sammanträde.

Nämndens ledamöter ska ha goda kunskaper om avelsvärdering och om ardennerassen.

Nämnden ansvarar för avelsvärderingen och genomför värdering av härstamning, exteriör, prestation, hållbarhet och hälsa.

2.10 AVELSVÄRDERINGSNÄMND FÖR STON

Avelsvärdering av ston sker vid officiell avelsvärdering arrangerad av SH eller av dem delegerad arrangör. Beslut om avelsvärderingsklass fattas av verksam avelsvärderingsnämnd som ska ha goda kunskaper om ardennerassen. Avelsvärderingsnämnd för ston utses årligen av AFSA:s styrelse.

2.11 DOMARE

Domare utför avelsvärderingsgrundande bedömning. Domare utses av AFSA: styrelse. Domare ska ha dokumenterat god kunskap om svensk ardennerhäst.

2.12 GENETISKT RÅD

Genom avtal med SH utnyttjas deras Genetiska Råd.

2.13 VETERINÄRMEDICINSKT RÅD

Genom avtal med SH utnyttjas deras Veterinärmedicinska Råd.

2.14 TILLÄMPNING AV FÖRVALTNINGSLAGEN

Förvaltningslagen(1986:223) ska gälla i frågor som rör parts rätt att få del av uppgifter om jäv, om motivering av beslut och om underrättelse om beslut.

2.15 ICKE DISKRIMINERING OCH OFFENTLIGHET

Grundprincipen vid tillämpningen av dessa regler ska alltid vara principen om ickediskriminering av hästhållare, uppfödare och föreningsmedlemmar. Uppgifter om registrering och stamboksföring och moment som ingår i dessa ska vara offentliga.

2.16 TILLÄMPNING AV PERSONUPPGIFTLAGEN

Personuppgifter ska hanteras enligt personuppgiftslagen (1998:204)

2.17 HANTERING AV JÄV

Arbetet sköts av anställd personal utan eget intresse i hästarna. I de fall tjänsteman är jävig, handhas ärendet av annan lämplig person bland föreningens funktionärer.

3. RASBESKRIVNING

Huvudet: Torrt, lagom stort i förhållande till halsen och vackert ansatt

Halsen: Tillfredställande lång och i harmoni med hästens storlek samt jämnt övergående i bogarna

Manken: Väl markerad

Bogarna: Väställda med lagom lutning

Bringan: Bred

Bröstkorgen: Djup och väl välvd

Ryggen: Kort och bred

Länden: Kraftig

Korset: Långt, brett, lagom sluttande med väl ansatt svans

Låren: Tjocka, breda och djupa med bra muskulatur

Extremiteterna: Låga, torra, kraftiga, breda och välställda med markerade framknän och breda, väl inskenade hasar

Rörelser: Vägvinande och korrekta

Temperament: Lugnt och tydande på gott lynne

Kroppbyggnad: Harmonisk med utpräglad könskaraktär

Storlek: Hingstar ca 155-165 cm och ston 152-162 cm stångmått över manken.

Färger: Brun, fux, svart, svartbrun, silversvart, silverbrun (tidigare kallad läderfux), brunskimmel, rödskimmel, svartskimmel samt avblekbar skimmel

Helhet: Väl slutet, djup, bred, grov och muskulös

4. AVELSMÅL OCH ANTAL AVELSDJUR

4.1 AVELSMÅL

AFSA:s avelsmål är att med rasbeskrivningen som utgångspunkt ta vara på och förbättra ardennerhästens exteriör, sundhet, goda bruksegenskaper och goda lynne. Populationen inom landet ska hålla en god kvalitet och olika blodslinjer ska tillvaratas. Ardennerassen ska ingå i ett bevarandeprogram enligt mål uppsatta av Jordbruksverket.

Avelsmålet fastställs genom AFSA:s avelsplan.

4.2 AVELSARBETETS GENOMFÖRANDE

För att uppnå avelsmålen ska AFSA arbeta för:

- Att öka antalet betäckningar per år.
- Att ha ett tillförlitligt system för avkommebedömning.
- Att tillsammans med Veterinärmedicinska Rådet utveckla metoder för att kartlägga troligt ärftliga sjukdomar t.ex. man- och svansskorv.
- Att chipmärka ardennerhästar för säkrare identifiering. Från 2006 är det obligatoriskt att chipmärka ardennerföl.
- Att årligen se över och uppdatera avelsplanen.

4.3 ANTALET AVELSDJUR

Antalet avelsgodkända hingstar är ca 80 och antalet ston i avel ca 450 per år.

4.4 ANTAL BETÄCKNINGAR

1960 betäcktes 11 000 ston

1990 betäcktes 1000 ston

2010 betäcktes 465 ston

2014 betäcktes 456 ston

2015 betäcktes 440 ston

5. IDENTITET

5.1 IDENTIFIERING

Vid betäckning ska hingsthållaren till AFSA uppge stoets namn, grundstamboksnummer/riksstamboksnummer samt färg på korrekt rapporterad betäckningsrapport. Vid registrering av resultatet av betäckningen signalementbeskrivs och chipmärks det eventuella fölet av id-kontrollant godkänd av AFSA. Vid misstanke om att felaktig härstamning föreligger eller om originalhandling förkommit äger föreningen rätt att kräva DNA-test på hästägarens bekostnad. Innan chip injiceras kontrolleras att hästen inte redan är chipmärkt. I de fall hästens ålder inte kan verifieras krävs ett ålderintyg utfärdat av veterinär.

Ansökan om hästpass ska ha inkommit till AFSA:s kansli senast 6 månader efter att fölet är fött eller senast den 31 december det kalenderår fölet fötts, beroende på vilket som infaller sist. Föl som inte fått sitt pass utfärdat före 12 månaders ålder tas ur livsmedelskedjan och får ett duplikatpass.

Föl som inte fått pass utfärdat inom 12 månader efter födseln eller föl som lämnar födelseanläggningen permanent utan att åtföljas av modern och inte fått pass utfärdat, får ett duplikatpass och tas därmed ur livsmedelskedjan.

5.2 IDENTITETSHANDLING

Hästpass utfärdas i enlighet med Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/262 av den 17 februari 2015 om tillämpning av rådets direktiv 90/427/EEG och 2009/156 EEG avseende metoder för identifiering av hästdjur.

På identitetshandling i form av hästpass anges:

- Namn
- UELN-nummer

- Ev. riksstamboksnummer
- Kön
- Färg
- Födelsedata
- Ursprungsland
- Signalementsbeskrivning
- Chipnummer
- Status som registrerat hästdjur eller hästdjur för avel och produktion
- Hästens kända status för slakt för livsmedel eller inte
- Uppfödarens namn och adress
- Namn och adress till den som ansökte om passet
- Faderns härstamning
- Moderns härstamning
- Datum för grundstamboksföring/utfärdande av hästpass
- Uppgifter om duplikatpass (B-pass)
- Datum för eventuella ändringar i passet
- Namnunderskrift av registrator som utfärdat passet
- Sidor för medicinering, vaccinationer m.m. som finns återgivet i artikel 7 i förordningen (EU) nr 2015/262

5.3 KOMPLETTERING AV HANDLINGAR

Inkommer en icke komplett ansökan begärs kompletterande uppgifter in. Skulle ingen komplettering inkomma inom tre månader begärs på nytt en komplettering.

5.4 AVSLUT AV EJ KOMPLETT HANDLING

Inkommer ingen komplettering inom en månad efter att en andra begäran skickats ut, avskrivs ärendet. Inkomna handlingar sparas på kansliet.

5.5. TILDELNING AV UELN

UELN tilldelas genom att före registreringsnumret lägga till siffrorna 7520230.

5.6 IDENTITETSNUMMER

Registreringsnumret består av åtta siffror. De två första är registerkoden, de två följande de två sista siffrorna i födelseåret och de fyra sista siffrorna är löpnummer. Till Sverige införda ardennerhästar ska, om hästen önskas stamboksföras, av AFSA tilldelas ett svenskt databasnummer.

5.7 UPPFÖDARE

En hästs uppfödare är den fysiska eller juridiska person som äger stoet vid fölets födelse. Om uppfödarskapet överläts till annan person ska avtal upprättas före fölets födelse och bifogas registreringsansökan.

5.8 FÖRKOMMEN ORIGINALHANDLING

Då originalhandling(identitetshandling/betäckningsrapport) förkommit ska hästhållaren lämna in en skriftlig redogörelse för förlusten samt ett intyg att hästen är identisk med den registrerade hästen. Innan ny handling utfärdas ska:

1. Identitetskontroll genom kontroll av konturdiagram, i förekommande fall chipavläsning eller DNA-typning göras.
2. Efterlysning av förlorad originalhandling göras på AFSA:s hemsida.
3. Utfärdande av duplikatpass innebär automatiskt att hästen tas ur livsmedelskedjan.

5.9 SPRÅNGRULLEHANTERING

Hingsthållare till ardennerhingst som innehar betäckningslicens, -bevis, -intyg ska årligen föra språngrulla: vid betäckning anges stoets namn, grund-/riksstamboksnummer, härstamning, färg samt betäckningsdatum. Hingsthållaren redovisar språngrulla senast 30 september betäckningsåret till AFSA:s kansli eller därtill av AFSA utsedd organisation.

Stoets företrädare ska så snart resultatet är känt meddela hingsthållaren och avelsorganisationen samt det ev. fölets kön, färg och födelsedatum. Är fölningsresultat inte rapporterat den 30 september födelseåret redovisas stoet som tomt.

6. HÄRSTAMNING

6.1 HÄRSTAMNINGSKRAV FÖR INFÖRANDE I RIKSSTAMBOK

För införande i riksstambok krävs för ardennerston fem kända ardennergenerationer med riksstamboksförda fäder. För ardennerhingst krävs fem kända ardennergenerationer med riksstamboksförda fäder och riksstamboksförd mor. Godkänd fadershingst ska även ha löst betäckningslicens för aktuellt år samt ha uppfyllt övriga förpliktelser mot föreningen. För hingst i seminverksamhet gäller dessutom att dessa omfattas av SJV:s föreskrift för semin. För att få lösa betäckningslicens krävs det även:

- Att ardennerhingsten är DNA-testad mot sin far
- Att tidigare års betäckningar och fölresultat redovisats
- Att ardennerhingst ej nedärver defekt,(SJVFS 2004:22) vissa undantag förekommer.
- Hingsten ska ha genomfört individprovning med godkänt resultat enligt rasvisa krav

7. STAMBOKSFÖRING I GRUNDSTAMBOK

7.1 KRAV FÖR REGISTRERING

Alla ardennerhästar kan grundstamboksföras under förutsättning att härstamning/identitet är verifierad. Ansökan om grundstamboksföring ska undertecknas av ansvarig hästhållare och åtföljas av betäckningsrapport, konturdiagram och chipmärkningsrapport.

7.2 KONTROLL AV REGISTRERING

Registrering sker i dataprogram utvecklat av SH (Blå Basen).

Beslut om grundstamboksföring sker med stöd av insänd betäckningsrapport i original efter kontroll mot språngrulla.

7.3 GRUNDSTAMBOK – REGISTERKODER

Häst av ardenneras som uppfyller härstamningsmässiga krav enligt kraven för riksstamboken, införs i Grundstambok avd 1 med registerkod 23. Blått pärmomslag.

Häst av ardenneras som inte uppfyller härstamningsmässiga krav införs i Grundstambok avd 2 med registerkod 23 och löpnummer som börjar med 9000. Orange pärmomslag.

Häst som är far eller mor av ardenneras införs i Grundstambok avd 3 med registerkod 73. Vitt pärmomslag.

Importerad ardennerhäst som uppfyller rasvisa krav införs i Grundstambok avd 1 med registerkod 23 och löpnummer som börjar med 8000. Blått pärmomslag.

7.4 TILLÄGGSREGISTRERING

Hästar som införs i Sverige och som ska stanna i landet mer än 90 dagar och hästdjur som stadigvarande finns i landet men som grundregistrerats och fått hästpass utfärdat i annan medlemsstat ska tilläggsregistreras hos en organisation enligt artikel 27.2 i Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/ 262 av den 17 februari 2015 om fastställande av bestämmelser i enlighet med rådets direktiv 90/427/EEG och 2009/156/EG vad gäller avseende metoder för identifiering av hästdjur(förordning om pass för hästdjur).

Ansökan om tilläggsregistrering ska ske inom 30 dagar från att hästdjuret förts in i landet eller fått hästpass utfärdat i ett annat land.

Vid tilläggsregistrering registreras minst de uppgifter som anges i artikel 38.1 i Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/262 av den 17 februari 2015 om fastställande av bestämmelser i enlighet med rådets direktiv 90/427/EEG och 2009/156/EG vad gäller avseende de metoder för identifiering av hästdjur (förordning om pass för hästdjur). Hästen registreras in under någon av registerkoderna som anges i dessa plan & riktlinjer, beroende på vilket alternativ som är tillämpligt för hästdjuret i fråga.

8. RIKSSTAMBOKEN

8.1 ÄNDAMÅLET MED RIKSSTAMBOKSFÖRING

Ändamålet med riksstamboken är att de ardennerhästar som används i avel sammanförs här.

8.2 REGLER FÖR RIKSSTAMBOKSFÖRING

- För införande i riksstamboken får individen vara lägst 3 år (hingst) för ston gäller 4 år.
- Hästarna införs i löpande nummerföljd och tilldelat nummer följer sedan hästen.
- Hingstarna införs efter ålder med den äldste först. Inom årgångarna införs hingstarna i alfabetisk ordning.
- För varje införd häst anges ägare, grund- och riksstamboksnummer, namn, färg och tecken, höjd i stångmått över manken, bröstomfång i cm bandmått taget bakom manken, skenbensomfång i cm bandmått taget mitt på skenans smalaste del, födelseår, uppfödare, värdebokstav, erhållna utmärkelser, härstamning, och för sto föllista där avkomman införs i åldersföljd.
- Uppfyller härstamningskraven för Grundstambok avd 1.
- Genomgått individprovning med godkänt resultat enligt rasvisa krav.

8.3 RIKSSTAMBOKENS INDELNING

I Riksstamboken införs ston och hingstar av ardenneras som genomgått avelsvärdering och uppfyller rasvisa krav som fölsto resp. avelshingst. Häst som inte uppfyller rasvisa krav behåller sitt grundstamboksnummer en kan inte införas i Riksstamboken.

8.4 RIKSSTAMBOKENS INNEHÅLL

Stamboken ska bl.a. innehålla följande avsnitt:

- Innehållsförteckning
- Förklaringar på förkortningar
- Register över i stamboksbandet under eget nummer införda hingstar
- Uppgifter om i stamboken införda ston och deras avkomma
- Uppgifter om i riksstamboken införda avelshingstar inom landet.

8.5 HÄSTHÅLLARSKYLDIGHETER

Hästhållare av i stamboken införd häst ansvarar för riktigheten i de av denne för stamboken lämnade uppgifterna. Detta gäller för Grund- och Riksstambok.

Hästhållaren är skyldig att se till så att identitetsuppgifterna som anges i artikel 24-1 samt 38-1 i kommissionens genomförandekrav av den 17 februari 2015 fastställande av bestämmelser i enlighet med rådets direktiv 90/427/EEG och 2009/156/EG vad gäller avseende metoder för identifiering av hästdjur (förordningen om pass för hästdjur) alltid är aktuella och korrekta.

Sker förändring i ovan nämnda identitetsuppgift ska hästhållaren genom att skicka in hästpasset i original meddela organisationen inom 30 dagar från det att ändringen skett. Har hästen tagits ur livsmedelskedjan på grund av att den behandlats med läkemedel som gör att den inte får gå till slakt för användning som livsmedel ska detta meddelas organisationen inom 15 dagar efter att behandling skett.

8.6 ÄGARBYTE

Ägarbyte sker genom att säljare och köpare undertecknar blanketten "Ägaruppgifter" Blanketten sänds in till AFSA:s kansli som genomför ägarbytesregistrering. Denna uppgift är frivillig.

8.6 AVGIFTER

Styrelsen bestämmer avgifter för grund- och riksstamboksföring.